

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. Биянка Любчова Торньова, дп
Заместник – декан на Факултет по общественно здраве,
Медицински университет-Пловдив

Външен член на Научно жури, съгласно Заповед № РД -376/21.12.2021г. на Ректора на университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, научна специалност „Социална медицина, организация на здравеопазването и фармацията“, за нуждите на ФОЗЗГ при университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас, обявен в Държавен вестник, бр. 87/ 19.10.2021 г..

В конкурса участва единствен кандидат: гл. ас. **Катя Ефтимова Попова, дм**, преподавател в катедра „Здравни грижи“, ФОЗЗГ при университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

I. Кариерен профил на кандидата

Гл. ас. Катя Ефтимова Попова, дм придобива средно специално образование с професионална квалификация „Медицинска сестра“ – общ профил в ИПЗКССО гр. Бургас през 1982 г., а впоследствие завършва и полувисше образование по същата специалност през 1995г. в ПМИ – гр. Бургас. През 1993 г. се дипломира в ПУ „Паисий Хилендарски“ по специалността „Биология и химия“ на ОКС „магистър“. Завършва втора магистратура по специалност „Управление на здравните грижи“, във Факултета по обществен здраве при Медицински университет – София през 2016 г.

През 2017 г. придобива специалност по „Медицинска педагогика“ в Медицински университет-София.

След успешна защита на дисертационен труд на тема „Здравно-социални аспекти на грижите за възрастни и стари хора“ през 2019 г. получава ОНС „Доктор“ по научна специалност „Социална медицина, организация на здравеопазването и фармацията“.

Трудовата дейност на гл. ас. Катя Ефтимова Попова, дм започва през 1982г. в Първостепенна окръжна болница (сега УМБАЛ-Бургас), Отделение по вътрешни болести, като медицинска сестра. На тази длъжност е до 1990г., което обогатява нейния клиничен опит и практически умения.

От 1990г. до момента е преподавател в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас., като поетапно заема длъжностите преподавател, асистент и главен асистент. От 2000 г. до 2008 г. е била Зам.-директор на Медицински колеж –

гр. Бургас. В този период развива активна учебно-преподавателска и практико-приложна дейност.

Образователното и кариерното развитие на гл. ас. Катя Попова, дм несъмнено доказват, че тя притежава значителен преподавателски опит и се утвърждава като компетентен специалист в своята професионална област. Кандидатката в конкурса непрекъснато повишава своята квалификация като преподавател и учен. За това свидетелстват приложените към документите дипломи, сертификати и удостоверения от участия в специализации, квалификационни курсове и обучения. Владее писмено и говоримо руски език (ниво В1/В2) и ползва френски (ниво А2).

Член е на престижна професионална организация в областта на общественото здраве –Българско научно дружество по обществено здраве.

Участва активно в академичния живот на ФОЗЗГ като член на Общото събрание на факултета и факултетния съвет, както и на факултетската комисията по качество.

Професионалната биография на кандидата в конкурса гл. ас. Катя Попова, както и представените от нея научни трудове показват целенасоченост и последователност в изследователските ѝ търсения, заинтересованост от проблемите на общественото здраве и обучението по здравни грижи, което напълно съответства на направлението на обявения конкурс.

II. Общо описание на представените материали за конкурса

Прави впечатление, че гл. ас. Катя Попова, дм е подготвила коректно и прецизно документацията за конкурса. Представени са всички необходими документи, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото приложение и Правилника на университет „Проф. д-р Асен Златаров“, което дава възможност за прецизна количествена и качествена оценка на цялостното академично развитие на кандидата. Приложен е необходимия доказателствен материал за публикационната дейност и цитирания на научни трудове. Освен задължително изискуемите документи, доказателственият материал съдържа и допълнителни справки, сертификати, свидетелства и др., удостоверяващи всички обстоятелства, свързани с квалификацията, професионалната дейност и постижения на кандидата.

III. Оценка на научните трудове на кандидата

Обща характеристика на представените научни трудове

Научната продукция на кандидата в конкурса е многоаспектна и е представена от общо 49 научни труда. Трудовете след защитата на дисертацията, които са обект на рецензиране са общо **44**, представени както следва:

ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ (самостоятелно или в съавторство)

НАУЧНИ ТРУДОВЕ	БРОЙ
Общо брой публикации	49
Публикации свързани с дисертацията	5
Монографии	
• самостоятелни	1
• колективни	1
Публикации в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science)	5
Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	34
Самостоятелни	7
Първи автор	13
Учебници и учебни помагала /в съавторство/	3

Самостоятелният монографичен труд на Катя Попова „Гериатрични грижи- реалности и перспективи. Медико-социални аспекти“ е с тематика, която има подчертано актуално значение в контекста на нарастващата потребност от адекватни гериатрични грижи. Представени са насоките за решаване на медико-социалните проблеми на хората от „третата възраст“ и ролята на медицинската сестра в осигуряването на високо качество на медицинската помощ за възрастните и старите хора. Авторката представя собствен „Модел за организиране на интегрирани грижи на възрастни и стари хора“, който да осигури непрекъснат процес на грижи и подкрепящите услуги, осъществявани в различни среди. Разработени са и Методически насоки за компетенции на експерт по гериатрични грижи в социалната общност.

Монографичният труд „Качество на живот, свързано със здравето при хора с хронични заболявания“ е в съавторство. Трудът е посветен на взаимовръзката между качествените здравно-социални грижи и услуги и нивото на удовлетвореност от качеството на живот на хората с хронични заболявания. Прилагането на интегративен мултидисциплинарен подход за подкрепа и превенция на усложненията дава възможност на хората с хронични заболявания да поддържат самостоятелност в ежедневната си дейност и да имат позитивно усещане за добро качество на живот. Предложени са програми за обучение на хора с хронични неинфекциозни заболявания, с цел превенция на усложненията и повишаване мотивацията за контрол и управление на заболяванията.

От представените 39 научни публикации седем са в международни издания, от които три на английски език. Всички издания са научно рецензирани.

В публикационната си дейност кандидатката в конкурса се извява като единствен или първи автор в над 50 % от общия брой научни трудове, което потвърждава сериозното ѝ научно присъствие като изследовател и учен. Съавторството с други колеги в много от публикациите е потвърждение за качествата на гл. ас. К. Попова, да търси общи допирни точки и сътрудничество в работата на интердисциплинарен екип. Към документацията коректно са представени декларации за съавторство.

Прави впечатление, че разпределението на научните трудове по години е доста равномерно, което говори за целенасочено и добре планирано научно развитие на кандидата. Значителна част от представените публикации са в утвърдени научни издания: „Journal of Process Management. New Technologies“, „International Journal Knowledge“, „Scripta Scientifica Medica“, „Journal of Biomedical & Clinical Research“, „Управление и образование“, „Trakia Journal of Sciences“, „Сестринско дело“, „Социална медицина“ и др. Списъкът с публикациите е описан коректно и е приложен необходимия за тях доказателствен материал.

Трудовете на гл. ас. К. Попова, дм съдържат определени научни приноси за медицинската теория и практика, и покриват широка научна проблематика. Насочени са към актуални и значими проблеми в тази област, и са изцяло по специалността на обявения конкурс. Представена е обективна и коректна справка за научните приноси в няколко водещи насоки на научноизследователската дейност, които напълно приемам. Те могат да се обобщят в следните основни направления:

1. Обществено здраве, рискови фактори за здравето, превенция и промоция на здравето – здравни потребности; превенция на социално- значими заболявания; детско и училищно здравеопазване; качество на живот на рискови групи от населението; биоетични аспекти в здравеопазването; здравно образование в социалните общности. *Приносните резултати в този аспект са с приложен характер.* Те са научна база за актуален научно-аргументиран подход на една съвременна здравна политика за профилактика на социално значимите заболявания, рисковете на здравно поведение и промоция на здравето. В научните разработки № 2, 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, 20, 21 26, 28, 38, 39, 40 се третира актуални проблеми в това направление с научно-приложно значение.

2. Здравни грижи - интегрирани медико – социални грижи за възрастни хора, за хора с хронични заболявания; организация и управление на здравните грижи; качество на здравните грижи. Приносите и достойнствата в това направление са представени в публикации № 1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 15, 19, 22, 24, 29, 31, 35. Изследвани и анализирани са потребностите на възрастните и стари хора и техните семейства от здравни и социални услуги, които да осигурят качество на грижите и удовлетвореност на потребителите. Разработен е модел за организиране на интегрирани грижи на възрастни и стари хора, който да създаде непрекъснат

процес на грижи и подкрепящите услуги, с фокус в социалната общност (ниво община, населено място).

3. Качество на медицинското образование - професионалната подготовка на специалистите по здравни грижи, съобразно стратегиите за качество на обучението и повишените потребности на обществото. Приноси за педагогическата теория и практика се открояват в публикации № 5, 11, 13, 23, 24, 25, 27, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 40, 42, 43, 44.

Анализират се перспективите на предложените съвременни концепции и модели за здравни грижи на професионалното формиране и мотивирана реализация на медицинските специалисти. Обосновава се мястото и ролята на процеса на обучение и неговата ефективност. Само солидна подготовка би осигурила професионалното израстване на студентите, удовлетвореност и е предпоставка за по-големи изисквания към усъвършенстване качеството на медицинското образование.

С приносен характер се отличават стратегическите насоки, педагогически методи и средства за постигане високо качество на обучението по основните учебни дисциплини при специалностите от професионално направление „Здравни грижи“.

- **Научна активност**

Гл. ас. Катя Попова, дм има 17 участия в научни форуми, от които 2 в национални и 15 в международни конгреси и конференции, което гарантира популяризиране на научната ѝ продукция. Модератор е в международна научна конференция. Участва в организационните научни комитети на студентски научни сесии. Научен консултант е на 16 доклада на студенти за участие в студентски научни сесии, от които 6 са класирани на призови места от Научно жури.

- **Участие в изпълнение и ръководство на проекти**

Участието в научноизследователски проекти на К. Попова е впечатляващо. Тя участва в 18 проекта, от които: международни - 1; национални образователни проекти- 7; вътреуниверситетски – 10, като на един от тях е ръководител. Интересът ѝ за участие в проекти е траен и последователен, в резултат на което тя е натрупала значителен опит. Проектите, в които е участвала са със съществен принос в областта на общественото здраве, гериатричните грижи и иновативните подходи в студентското обучение.

- **Отражение (цитиране) на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж).**

В справката за цитирания са представени общо 29 цитирания в български и чуждестранни авторитетни издания, което потвърждава качеството на реализираната научна продукция на участника в конкурса. Представен е необходимия доказателствен материал.

• **Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели**

По отношение на съответствието за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас от представения ми списък и доказателствен материал с научни трудове и цитирания става ясно, че гл. ас. Катя Попова **не само отговаря, но и надхвърля изискуемите брой точки в отделните групи показатели /Табл. 1/.**

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за академична длъжност „Доцент“ и изпълнение от кандидата:

<i>Група от показатели</i>	<i>Съдържание</i>	Доцент (брой точки) Минимални национални	Доцент според правилника на университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас	Изпълнени Катя Попова (брой точки)
А	Показател 1	50	50	50
Б	Показател 2	-	-	-
В	Показател 3 или 4	100	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	220	744
Д	Сума от показателите от 10 и 12	50	60	165
Е	Сума от показателите от 13 до края		20	265

IV. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Учебно- преподавателската дейност на гл. ас. Катя Попова, дм е свързана с провеждане на обучение – лекции, упражнения, клинична практика и преддипломен стаж на студенти във ФОЗЗГ по специалностите „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ и „Управление на здравните грижи“ по осем учебни дисциплини. Тя активно участва в комисии при подготовка на документация за процедури по програмните акредитации и следакредитационен

контрол; за изготвяне на учебна документация - квалификационни характеристики, учебни планове, учебни програми. Член е на Държавни изпитни комисии за специалност „Медицинска сестра“. Участва активно и в следдипломното обучение, като провежда курсове и разработва програмите за СДК.

Представената справка за учебната заетост удостоверява, че за периода от 2016/2017 до 2020/2021 учебни години гл. ас. Катя Попова е реализирала средна учебна натовареност със студенти от посочените специалности както следва: лекции – 70-100 часа, упражнения – 369 часа, клинична практика – 161 часа. Това доказва, че конкурсът е обезпечен с необходимата учебна натовареност.

V. Лични впечатления

Бих искала да изразя моите отлични впечатления от гл. ас. Катя Попова, която познавам от професионални изяви през последните години. Тя е ерудиран преподавател и етичен колега. Кандидатката в конкурса е вложила много енергия и сили в своето професионално развитие и е постигнала значителни резултати. Академичната ѝ кариера до момента е закономерен резултат от цялостната ѝ научна и преподавателска дейност.

Пожелавам ѝ успешно развитие на научните направления, към които е насочила изследователския си интерес.

VI. Заключение

Съгласно критериите за оценяване на кандидатите за заемане на академична длъжност „Доцент“ в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас, гл. ас. Катя Попова, дм отговаря на наукометричните показатели, като надхвърля значително необходимите минимални национални изисквания.

Отчитайки научните постижения и изяви на кандидата, адекватни на направлението на конкурса, активната преподавателска дейност, участието в научни проекти и постигнатият авторитет, **убедено давам своя положителен вот и считам, че Катя Попова, дм отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“.**

С оглед на това, убедено предлагам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят академичната длъжност „Доцент“ на гл. ас. Катя Ефтимова Попова, дм, по научна специалност “Социална медицина, организация на здравеопазването и фармацията”, професионално направление 7.4. Обществено здраве, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт за нуждите на ФОЗЗГ при университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас.

10. 02. 2022г
гр. Пловдив

Изготвил рецензията

/проф. д-р Биянка Торнѝова/